

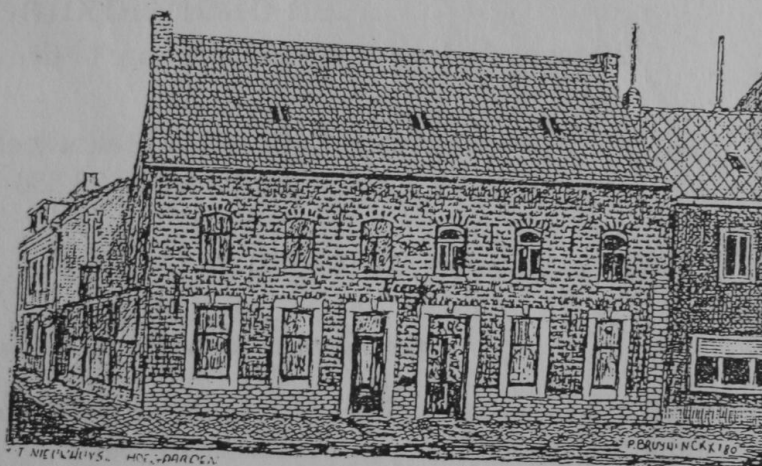
Alpheidis

124

DODION M
LELIELAAN 34
3191 HEVER

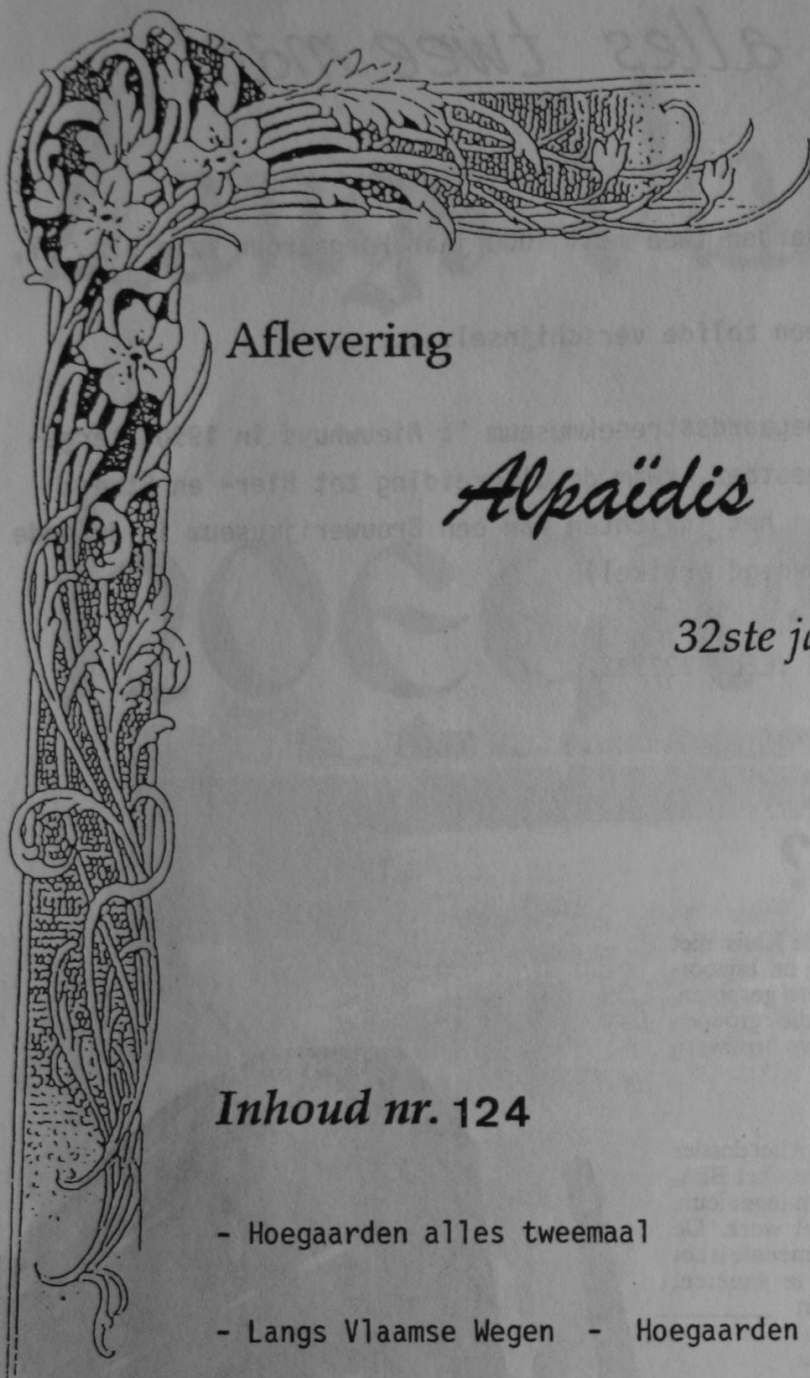
Uitgiftekantoor 3300 Tienen 1

*Tijdschrift voor
heemkunde
folklore en
oudheidkunde*

Driemaandelijks 3/96

V.U. Grooten E
Viaductstraat 193
3300 Tienen
tel: 016/81.72.35

Aflevering

Alpaëdis

32ste jaargang 1996

Inhoud nr. 124

- Hoegaarden alles tweemaal
- Langs Vlaamse Wegen - Hoegaarden
- Hoegaardse Gemeentepolitiek (vervolg)

HOEGAARDEN *alles twee maal.....*

In 1980 en 1981 vierde Hoegaarden twee maal 1000 jaar Hoegaarden (zie blz. 21,

In 1996 staan we terug met een zelfde verschijnsel.....

Reeds in 1965 bestaat het Hoegaardsstreekmuseum 't Nieuwhuys in 1990, tergelegenheid van het 25 jarig bestaan, kwam de uitbreiding tot Bier- en Streekmuseum en nu is er sprake van het inrichten van een Brouwerijmuseum in de oude gebouwen Lories (zie bijgevoegd artikel)

IS DAT NIET VAN HET GOEDE TE VEEL ??????

Brouwerij Lories: kopen of afbreken?

■ HOEGAARDEN

De Hoegaardse gemeenteraad heeft een principiebeslissing getroffen in verband met de aankoop van de oude brouwerij Lories, in de straat met dezelfde naam. Toch is het niet zeker dat de gemeente de vroegere brouwerij ook definitief gaat kopen.

«Momenteel is men een stabiliteitsstudie aan het uitvoeren. Als die niet goed is kopen we de brouwerij niet, en wordt alles waarschijnlijk met de grond gelijk gemaakt», legt burgemeester Huon uit.

Appartementen

«Valt de studie positief uit, dan komen in de bovenste verdiepingen vijf lagen appartementen. We gaan wel van drie lagen telkens twee lagen maken. Het worden sociale koopappartementen. In de toren wil de Hoegaardse brouwerij een modelbrouwerij inrichten. Soms kunnen groepen de wer-

kende brouwerij «de Kluis» niet bezoeken, omdat er bijvoorbeeld met CO₂ werd gespoten, en dan zouden die groepen naar de alternatieve brouwerij kunnen.»

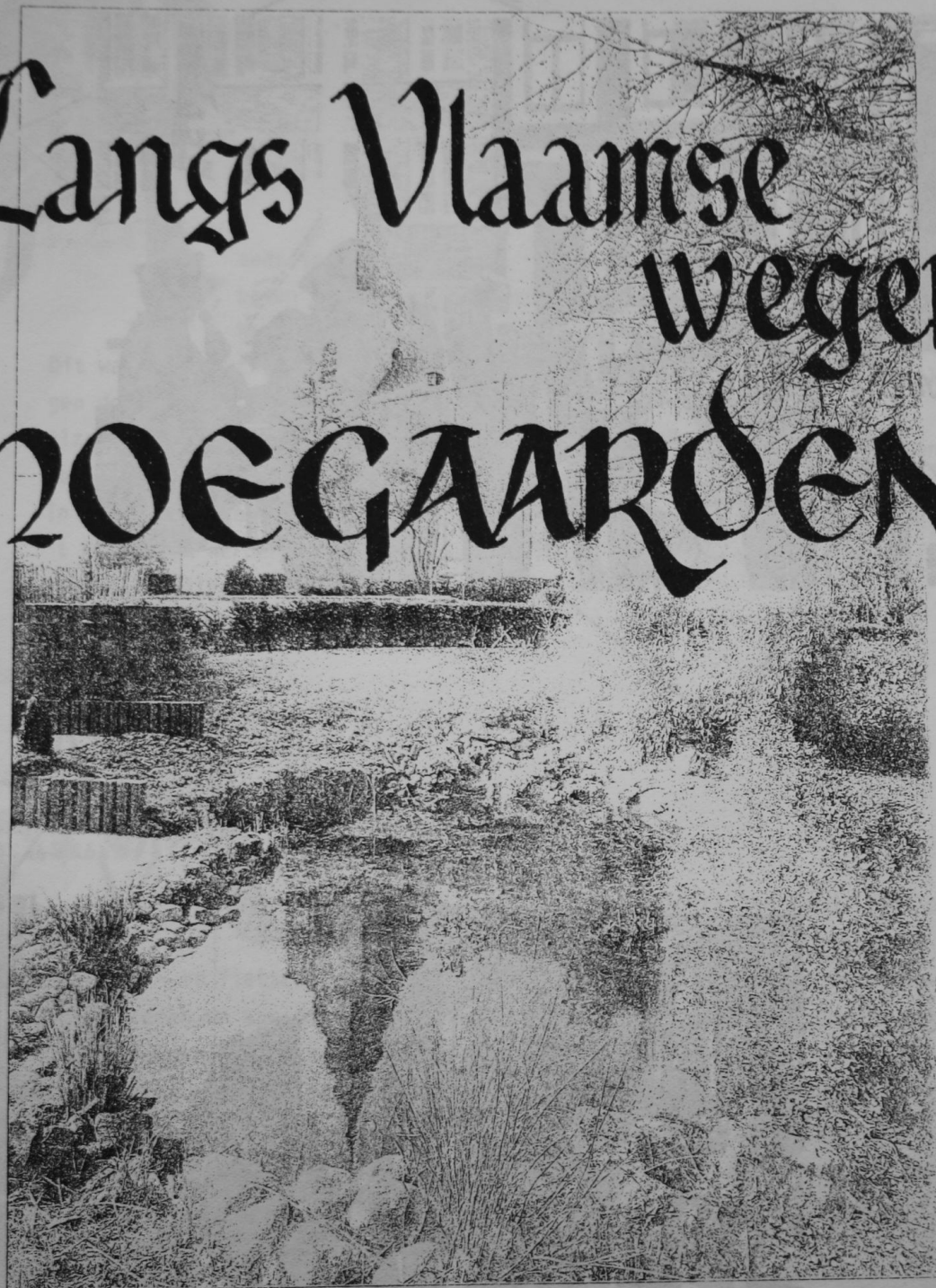
Alleszins saneren

Ondertussen loopt het dossier voor de wijziging van het BPA, maar architecten en ingenieurs kunnen al aan het werk. De bedoeling van de gemeente is het gebouw alleszins te saneren, maar dit kan alleen met subsidiëring. Aan de gelijkvloerse verdieping van de brouwerij wil de gemeente een cultuurbestemming geven.

Het blijft ondertussen wachten op de uitslag van de stabiliteitsstudie. Volgende week starten al herstellingswerken aan de Brouwerij Loriesstraat. — HCH

Langs Vlaamse wegen hoe GAARDEN

wandel - en
fietsroute

Wandelroute 2 km

Reeds in 1969 werd door 't Nieuwhuysmuseum de Hoegaardse wandelpaden uitgegeven en konden wandelliefhebbers Hoegaarden verkennen door het volgen van een uitgestippelde wandelroute.

Dit was de start voor het verder uitwerken en verbeteren van deze wandelingen door de V.V.V. Hoegaarden.

Alzo kwam de Kluiswandeling, de St. Ermelinduswandeling en de Hollewegenroute tot stand.

In 1995 ter gelegenheid van het 30 jarig bestaan van de Heemkundigekring 't Nieuwhuys werden er twee dorpswandelingen ingewandeld, namelijk de "Machtige Molenweg" en "De Woelige Cuype".

Reeds in 1996 kwam de Vlaamse Toeristen Bond (VTB) en Stichting Vlaams Erfgoed (SVE) op een schitterend idee een wandel- en fietsroute uit te stippen voor Hoegaarden, deze volledig te bewegwijzeren en aan de voornaamste gebouwen langs de route eveneens teksten aan te brengen met de korte geschiedenis van het gebouw.

De plechtige openstelling van deze twee routes ging door op zondag 16 april. Door de plaatselijke biergilde "Die Edele Orde vanden Moutstock" werden de heren Karel De Meulemeester (VTB) en Guido Knops (SVE) opgenomen als Borgher van Hoegaarden. Na deze plechtige aanstelling konden de wandel- en de fietsliefhebbers de tocht aanvangen.

Langs Vlaamse Wegen is een initiatief van Stichting Vlaams Erfgoed en VTB-VAB, het is een reeks cultuurtoeristische wandel- en fietsevenementen, georganiseerd op vijf zondagen tussen april en oktober.

De organisatoren willen met het project een breed publiek aanspreken en deze mensen op een aangename wijze vertrouwd maken met ons rijke monumentenpatrimonium.

angs Vlaamse Wegen Hoegaarden kon rekenen op talrijke deelnemers de organisatie in handen van VTB , SVE, was perfect.

Een prachtige wandel- en fietsgids werd uitgegeven, also kunnen alle bezoekers aan de hand van deze wandel- of fietsgids voorzien van kleuren foto's en uitleg de uitgestippelde routes volgen.

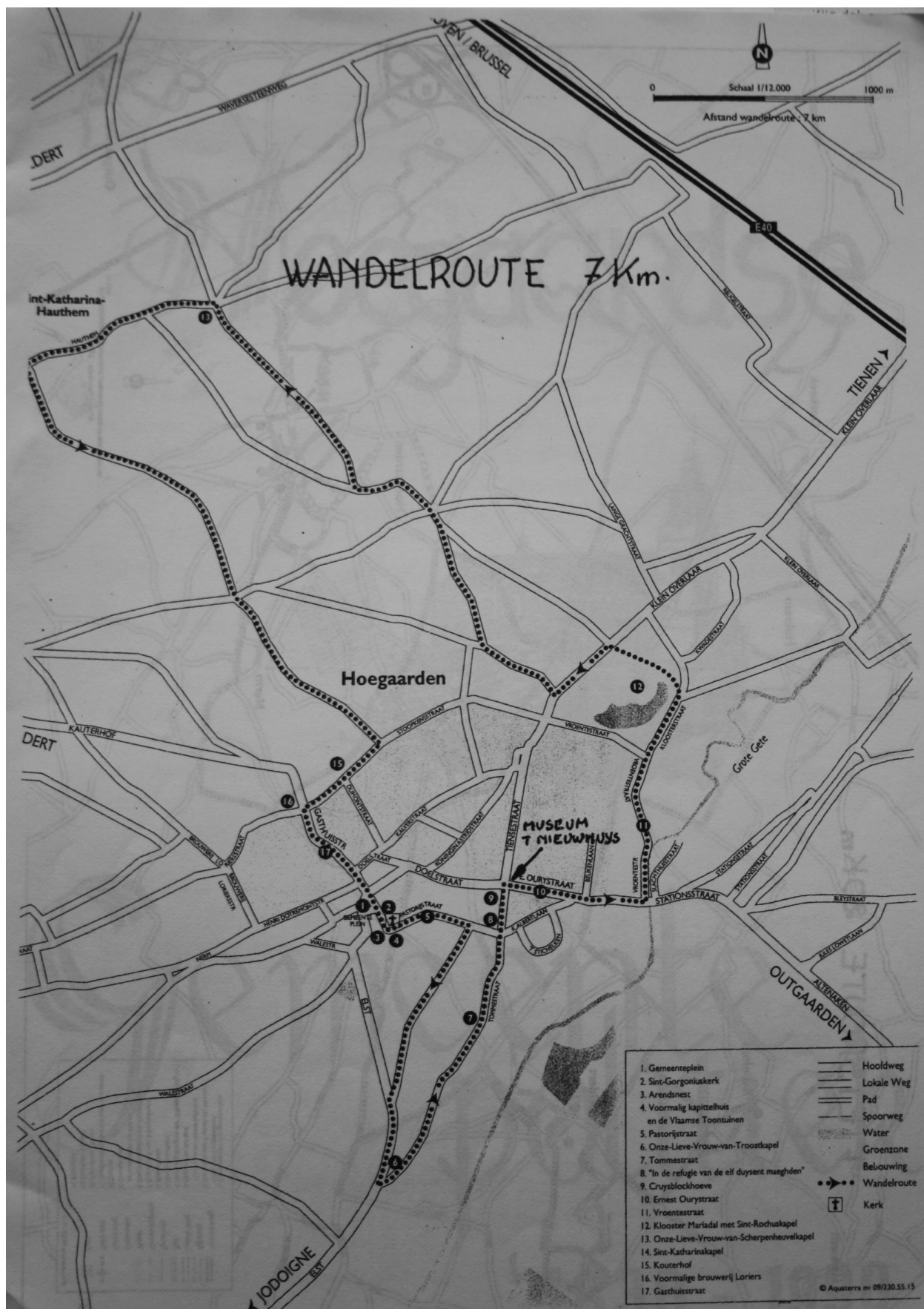
Deze uitgaven zijn verkrijgbaar in 't Nieuwhuysmuseum, Ern. Ourystraat 4 te Hoegaarden aan de prijs van 50 fr. per uitgave.

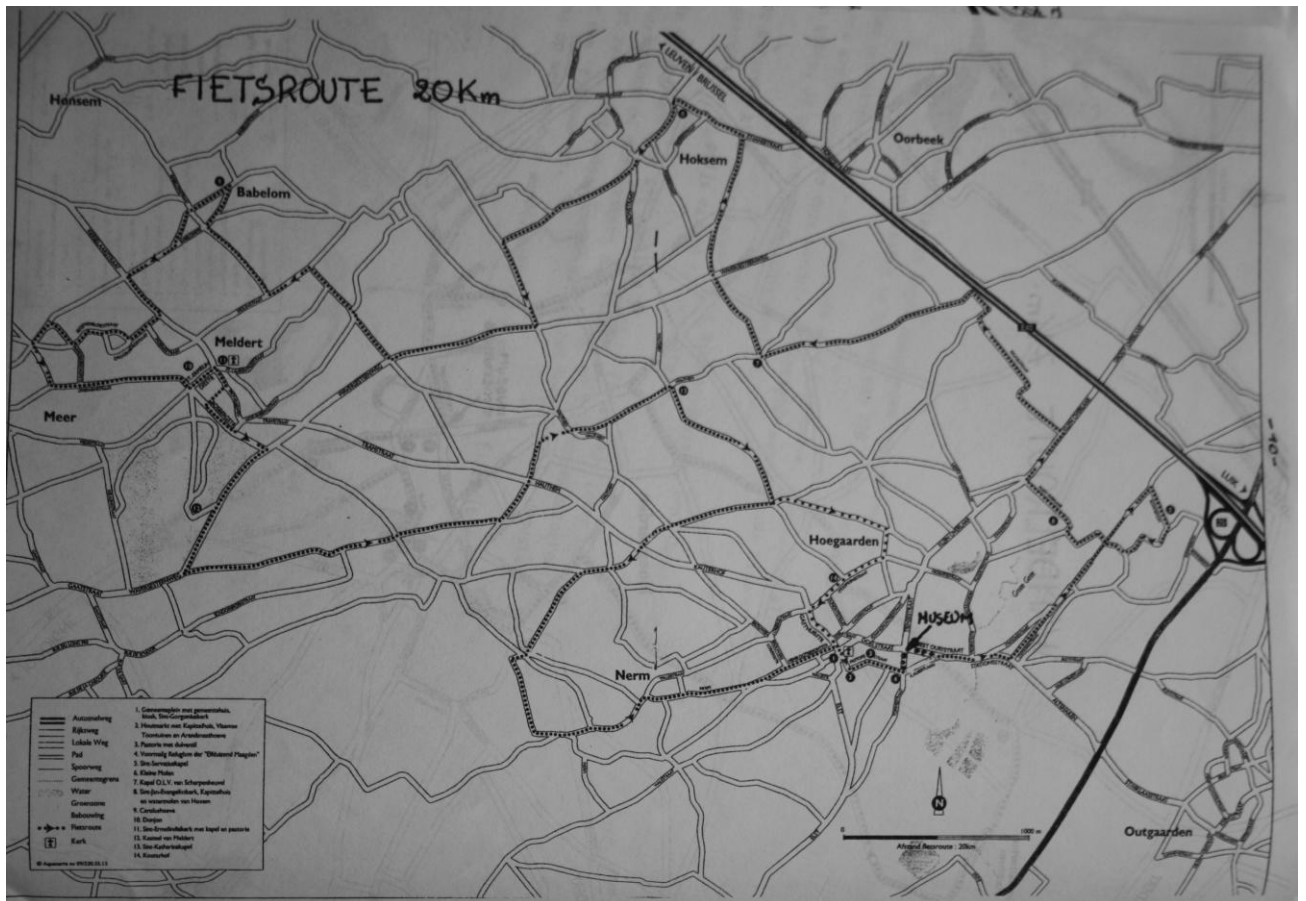
Wie in Hoegaarden even wil rond wandelen of fietsen kan zeker terecht in het Nieuwhuysmuseum en dan eveneens het Streek- en Biermuseum bezoeken.

Iets dat zeker moet gedaan worden dat is het Hoegaardsbier degusteren in de taverne van 't Nieuwhuys.

En daarna op weg voor de wandeltocht van 7 km. of een fietsrit van 20 km.

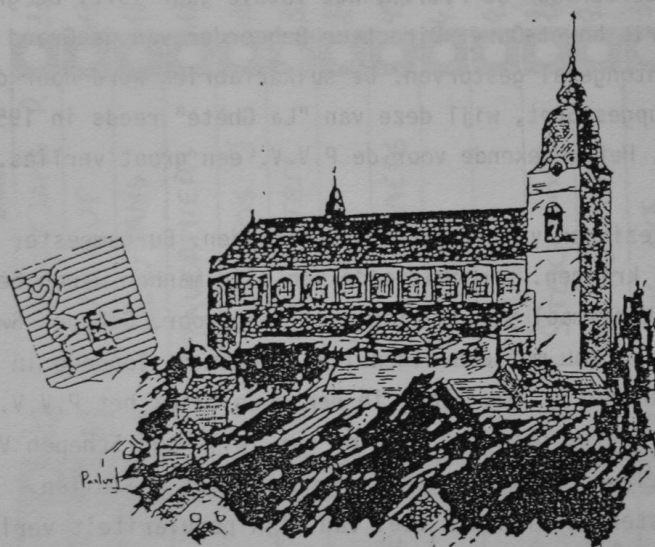

- 11 -

Hoegaardse

Gemeente politiek

1830 - 1990

Toen naderde voor de P.V.V., het fatale jaar 1970. De grijze "eminentie" Jean Marie Lowet-Oury, Directeur Beheerder van de Grand Pont, was ingevolge een jachtongeval gestorven. De suikerfabriek werd door de Raffinaderij van Tienen opgeslorpt, wjl deze van "La Ghête" reeds in 1954 opgehouden had te bestaan. Het betekende voor de P.V.V. een groot verlies.

De verkiezingen van 11 okt. 1970 naderden. Burgemeester Hettich zou het hard te verduren krijgen. Verschillende van zijn mannen waren hem afgefallen. Schepen Vanosmael stelde zich niet meer voor. Schepen Swellen had de partij verlaten en zou met een eigen lijst opkomen, lopende in het spoor van oud Burgemeester Girouille. Hij kloeg in een open brief het P.V.V. beleid aan. Raadslid Tourwé bedankte voor de eer, wjl oud Schepen Vanex reeds in 1966 van het toneel was verdwenen en niet meer wilde bijzeilen. Burgemeester Hettich had veel van zijn populariteit verloren en bleef slechts over met Gasia en Smeyers. Doch enkele jongeren zouden de P.V.V. rangen versterken en nieuw bloed trachten te schenken aan een verzwakt lichaam.

De afbrokkeling van het liberalisme speelde echter in de kaart van de C.V.P. die nu alles in het werk stelden, om hun slag te slaan. Ook hier werden enkele jonge dynamische krachten naar voren gebracht. De C.V.P. beriep zich op het feit, dat in 1964 te Tienen het meer dan honderd-jarig liberaal bestuur was omvergeworpen en dat zij nu in Hoegaarden vast besloten waren hetzelfde te doen.

De socialistische partij wilde de ganse hoop van "versleten politici" buiten werpen en te Hoegaarden de socialistische gedachte invoeren.

En tenslotte was er nog de lijst "Gemeentebelangen" met uittredend Schepen Swellen, die fel te keer ging tegen Hettich en zijn vrienden.

Alles was dus tegen de P.V.V. gericht, zodat op 11 oktober 1970, de Hoegaardse lucht vol electriciteit stak.

11 OKT. 1970

1 CVP

2 PVV

3 SP

4 GEMEENTEBEL.

KERRIJN R	611
FOURIE P	212
VAN NERUM A	182
VANDERMOLLEN C	263
RIJMANQUE A	272
DEPLA H	124
FILLE A	117
VANHAGENDOOREN P	109
HUON F.	221
HENSKENS C	116
LAMBRECHTS A	62
ALEN A	103
COVENS F	154

1126

HETTICH A	568
GASIA	288
SMEYERS J	106
VRANCKX V	208
MACHIELS	175
MARCHAL W	305
BOFFE W	371
MANNAERTS F	147
GILIS	118
SCHOOF	82
MANS	84
KUOSTERMANS	30
TAVERNIERS N	188

1298

GROOTJANS R	333
LALOUP	137
OLEMANS	131
TAVERNIERS	121
AUSLOOS J	168
V.D. GEETEN	35
REGA	24
WILLEMAERS	43
DURDI	43
ROYTS	42
STOCKMANS	20
DE HERTOGH	93
AUSLOOS	30

670

SWELLEIN	179
SACREAS	38
VAN DER MOLEIN V	42
MOREAU	42
BEULLEKENS	69
BEELEN	37
KELEMAIT	63
DUPUS	40
MANS A	34
SCHOENSETTERS	43
VAN GRAMBESEN	31
SCHOLS	30
ICKX	45

240

Wanneer in de avond de uitslag bekend geraakte, werd er in de Pax (lokaal van de C.V.P.) gefeest en gevierd, in de Cercle (lokaal van de P.V.V.) met verslagenheid gezwezen, in de Waranda (socialistisch lokaal) met uitbundige vreugde de nederlaag van Hettich gevierd.

De P.V.V. behield Hettich en Gasia met als nieuwkomers Noël Taverniers, Willy Boffé (Voorzitter JVV Jeugdhuis), Willy Marchal uit Overlaar (mede oprichter van het JVV jeugdhuis) en Vital Vranckx uit Houtem.

Bij de C.V.P. werden Kerrijn, Vandermolen en Fourie herkozen, terwijl Frans Huon en Albert Rimanque hun intrede deden. Raadslid August Van Nerum was uitgevallen.

En ten slotte haalden de socialisten (SP) Henri Grootjans uit overlaar en Jef Ausloos uit Rommersom in de Raad.

De liberalen hadden hun 6 zetels behouden, de katholieken één bijgewonnen, maar het was de SP die de grote overwinnaar was en glansrijk uit de verkiezing was gekomen met 2 zetels.

Zij en niemand anders zouden bepalen wie te Hoegaarden aan de macht zou komen. Er heerste suspens in het dorp.

En dan viel het verdikt. De SP zou in coalitie gaan met de CVP. Het blauw bastion, dat 74 jaar ononderbroken had stand gehouden, was gevallen, bezweken onder de bestorming van de CVP en de genadeslag van de SP. Het liberalisme was ten val gebracht, een nieuw tijdperk brak aan.

Kerrijn werd tot burgemeester verkozen, met Fourie en Grootjans als schepenen, terwijl Hettich en zijn getrouwen in oppositie gingen.

Op 7 januari 1971 kwam de nieuwe bewindsploeg samen en legde de eed af. Een nieuwe brok Hoegaardse politiek begon.

HET C.V.P. TIJDPERK

VAN 1970

Met burgemeester Kerrijn op kop, startte de "rood - gele " coalitie voor een nieuwe periode van 6 jaar. Hij wilde aan Hoegaarden een gelaat geven. De aanvang van zijn ambtstermijn ging gepaard met een gebeurtenis, die zich in november van het jaar 1971 afspeelde. Na een eeuw verval, werd de Confrerie der V Geslachten terug in haar geheel in het leven geroepen, die het Nieuwhuysmuseum als stamlokaal kozen. Het was de derde faze van een oude familie-corporatie, die een zeer begeerd archief in handen hield en opgang maakte in het dorp.

Naast het museum (neutrale instelling en het liberaal jeugdhuis JVV, werd rond 1972 in het oud wezenhuis (voormalig eigendom van raadslid Alexander Nijs uit de Geslachten), een katholiek jeugdhuis opgericht, onder de naam "Paehhuys" met raadslid Frans Huon als promotor.

Deze drie instellingen deden te Hoegaarden het kultureel en artistiek leven een zodanige hoge vlucht nemen, zodat hieruit verschillende verenigingen ontstonden. Eén van deze verenigingen was de heropstanding van de Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde "Die Edele Orde vanden Moutstock" welke doorging op 1 mei 1972 in 't Nieuwhuysmuseum en daar eveneens zijn stamlokaal nam.

In een gemeentelijk visum aan het Ministerie van Kultuur in 1974, drukte burgemeester Kerrijn zich, nopens het Nieuwhuysmuseum als volgt uit: " Als burgemeester van de gemeente kan ik alleen maar mijn waardering en erkentelijkheid uitdrukken over de werking en de initiatieven van het plaatselijk museum ".

Ondertussen ging het politiek leven zijn gang en werkte de coalitie voor de verbetering van de gemeente.

Op 5 januari 1974 was Julien Smeyers terug in de Raad gekomen, ter vervanging van Willy Marchal (PVV), die een zeer erg ongeval had opgelopen.

Op 1 september 1974 stierf Maurice Meeuwens, voorzitter van de Melomanen en werd vanaf 1975 opgevolgd door Albert Girouille (zoon van oud burgemeester).

Bij de Vrije Muziekliefhebbers daarentegen nam Emiel Van Nerum (zoon van oud raadslid Leon Van Nerum) de functie van voorzitter op, ter vervanging van Arthur Stockmans, die in 1973 Emiel Steenwegen had opgevolgd.

Het Nieuwhuysmuseum, door het machtig archief der V Geslachten, begon tal van onuitgegeven bijdragen te publiceren over de Hoegaardse geschiedenis en beantwoordde de vele aanvragen voor geschiedkundige informatie, die op het gemeentehuis toekwamen vanwege studenten en belangstellenden.

Dit kwam de reputatie van Hoegaarden ten goede en zulks was ook niet ontsnapt aan het oog van de burgemeester, die in 1976 schreef "Het belang, de werking en de activiteiten van het Nieuwhuysmuseum, mogen bij deze gelegenheid wel eens onderlijnd worden. Daarom is het museum dan ook niet meer weg te denken in onze gemeente".

2. De volstreckte meerderheid

Door de fusiewet kwamen Meldert en Outgaarden bij Hoegaarden, zodat ingevolge de verhoging van het aantal inwoners, 17 kandidaten konden verkozen worden. Dit fenomeengaf aan de verkiezingen van 10 okt. 1976 een gans andere schijn. En het was in deze deelgemeenten dat de CVP haar geschikte mannen zocht en haar stemmen trachtte te verhogen, om de volstreckte meerderheid te behalen en de SP coalitie te kunnen afwerpen.

Zij verloren echter hun schepen Fourie uit Groot-Overlaar, dat door de fusie naar Tienen overging. Ook de SP verloor haar schepen Grootjans, die in hetzelfde geval als Fourie verkeerde. Deze partij wilde nochtand haar overwinning van 1970 bevestigen.

De PVV van haar kant moest het zonder de oude liberalen Gasia en Smeyers doen, die zich geen kandidaat meer stelden, zodat zij naar een gans nieuwe ploeg uitzagen om zich te handhaven.

En voor de eerste maal kwam er te Hoegaarden een nieuwe politieke partij op: de VU (Volksunie), met haar bekend programma voor de ontvoogding van het Vlaamse volk.

Op 10 oktober 1976 heerste rond de politieke lokalen een grote drukte. Elkeen maakte voorspellingen en voorzag het beste voor zijn partij.

Hoop doet immers leven, doch 's avonds viel de realiteit, die gelukkigen en ongelukkigen maakte, na al die tijd van voorbereiding en berekening.

De CVP behaalde een nooit verwacht sukses en overtrof zichzelf. Zij verwierven 10 zetels (een winst van 5) met Kerrijn, Vandermolen, Huon en Rimanque die herkozen werden en Ferdinand Hardiquet, Raymond Decoster, Georges Gilles en Marie Claire Monette als nieuwe intreders. Ook Roger Rosseels (uittredend raadslid uit Meldert - Honsem) en Jozef Michel (uittredens schepen van Outgaarden) werden verkozen.

De PVV verloor 1 zetel en behield er vijf, met Boffé die herkozen werd, en de nieuwkomers Jacques Delmulle, Paul Hermans, Freddy Mannaerts en Omer Huts.

10/10/76 LIJST 4
C.V.P.

- 18 -

LIJST 5
B.S.P.

Verkiezbaarheidscijfer: 2008

Aantal zetels toegekend aan de lijst: 10

Aantal volledige lijststembiljetten: 41

Te vermenigvuldigen door het getal aan de lijst toegekende zetels: 10

410

Uitkomsten die het aantal stemmen vertegenwoordigen, welke, bij overdracht, aan de kandidaten in de orde der voordracht toe te kennen zijn (1)

Verkiezbaarheidscijfer: 400

Aantal zetels toegekend aan de lijst: 2

Aantal volledige lijststembiljetten: 46

Te vermenigvuldigen door het getal aan de lijst toegekende zetels: 2

92

Uitkomsten die het aantal stemmen vertegenwoordigen, welke, bij overdracht, aan de kandidaten in de orde der voordracht toe te kennen zijn (1)

NAMEN DER KANDIDATEN volgens de voordrachtsorde	Aantal naamstemmen (2)	Aantal lijststemmen bij overdracht toegekend	Aantal stemmen welke aan elke kandidaat toekomen. (Totaal der kolom- men 2 en 3).	NAMEN DER KANDIDATEN volgens de voordrachtsorde	Aantal naamstemmen (2)	Aantal lijststemmen bij overdracht toegekend	Aantal stemmen welke aan elke kandidaat toekomen. (Totaal der kolom- men 2 en 3).
<u>Kerijn</u>	1.462	410	1.872	<u>Quiloes</u>	182	92	274
<u>Vandermolen</u>	544			<u>Reuvers</u>	239		
<u>Rimanque</u>	406			<u>Willemaers</u>	49		
<u>Rossels</u>	344			<u>Olemans</u>	137		
<u>Michel</u>	379			<u>Hendrickx Mareel</u>	69		
<u>Hardiquet</u>	334			<u>Deville</u>	20		
<u>Henskens</u>	283			<u>Stockmans</u>	107		
<u>Geukens</u>	331			<u>Laloup</u>	61		
<u>Gilis</u>	420			<u>Vidal</u>	27		
<u>Apers-Monette</u>	418			<u>Steenwinckels-Kreuschner</u>	29		
<u>Reunis</u>	309			<u>Adams</u>	28		
<u>Bams-Luwellen</u>	294			<u>Vandermolen Aurane</u>	42		
<u>Billen-Van Esch</u>	291			<u>Nandst</u>	42		
<u>Decoster</u>	625			<u>Myttelebroeck</u>	21		
<u>Huon</u>	639			<u>Hollaigne</u>	44		
<u>Hendrickx Antoon</u>	193			<u>Scelin</u>	14		
<u>Mijs</u>	237			<u>Ruyts</u>	41		
TOT	2204			TOT	601		
ZET.	10			ZET.	2		

10/10/76

LIJST 1
V.V.

TABEL IV. - Aanwijzing der titularissen.

Verkiezbaarheidscijfer :

Aantal zetels toegekend aan de lijst :
Aantal volledige lijststembiljetten . . . 18
Te vermenigvuldigen door het getal aan
de lijst toegekende zetels x 0

Uitkomsten die het aantal stemmen vertegenwoordigen, welke, bij overdracht, aan de kandidaten in de orde der voordracht toe te kennen zijn (1)

LIJST 3
P.V.V.

Verkiezbaarheidscijfer : 1.036.

Aantal zetels toegekend aan de lijst : 5
Aantal volledige lijststembiljetten . . . 25
Te vermenigvuldigen door het getal aan
de lijst toegekende zetels x 5

Uitkomsten die het aantal stemmen vertegenwoordigen, welke, bij overdracht, aan de kandidaten in de orde der voordracht toe te kennen zijn (1)

NAMEN DER KANDIDATEN volgens de voordrachtsorde	Aantal naamstemmen (2)	Aantal lijststemmen bij overdracht toegekend.	Aantal stemmen welke aan elke kandidaat toekomen. (Totaal der kolom- men 2 en 3).	NAMEN DER KANDIDATEN volgens de voordrachtsorde	Aantal naamstemmen (2)	Aantal lijststemmen bij overdracht toegekend.	Aantal stemmen welke aan elke kandidaat toekomen. (Totaal der kolom- men 2 en 3)
Braymans	43			Hermans	387	125	512
Van Hagenbroek	16			Boffe	524		
Goossens	22			Delmulle	474		
Cesens	27			Hendrickx Gaston.	295		
Van de Borne	17			Francis	173		
Verbist	21			Vanherberghe.	124		
				Mannaerts	316		
				Aranchx	261		
				Caumonts	223		
				Boets	215		
				Collart	237		
				Grooten-Blomme	162		
				Bollen.	185		
				Ceulens	107		
				Van Brabant	299		
				Huts	310		
				Hettich	299		
TOT.	86			TOT	1244		
ZET.	0			ZET.	5		

Oud-burgemeester Hettich werd niet meer herkozen.

De SP behield haar 2 zetels met Ausloos en Clement Reniers (uittredend raads-lid uit Outgaarden). De VU bekam geen enkele zetel.

De fusiewet had het liberalisme volledig gekelderd, gezien de vele CVP stemmen uit Meldert en Outgaarden.

Hierdoor verwierven de katholieken de volledige meerderheid, zodat zij hun socialistische coalitie vrienden niet meer nodig hadden. Het rood-gele huwe-lijk brak af, want politieke liefde duurt immers niet lang.

Roger Kerrijn bleef burgemeester en zou vanaf dat ogenblik ononderbroken verbonden worden aan het Cabinet van Minister Eyskens, die hem zijn volledige steun had toegezegd. Frans Huon werd 1e schepen, terwijl Jozef Michel, Deco-ster en Rosseel de andere schepenzetels bekleedden. (noteer dat er sedert de fusie vier schepenambten waren bijgekomen).

Op 2 januari 1977 werd de gemeenteraad ingesteld, doch op 4 april zou Gilis de plaats ruimen voor Constant Henskens. Een nieuw tijdperk brak aan, ge-kenmerkt door grote gebeutenissen waarvan andermaal het museum aan de basis lag.

In juni 1977 had de Studie- en Navorsingscommissie van 't Nieuwhuysmuseum, aan de hand van een Codiciel uit het archief der V. Geslachten, aangekondigd dat " Hoegaarden in het jaar 1980 duizend jaar zou bestaan ".

Amper acht dagen later werd de bekendmaking weerlegd met de verklaring dat " Hoegaarden niet in 1980, maar wel in 1981, duizend jaar zou bestaan", zonder meer.

Ondanks de uitgave van een "Witboek over Hoegaarden 1000" uitgegeven door 't Nieuwhuysmuseum, groeide het voorval uit tot een incident, dat in het dorp veel stof deed opwaaien. 't Nieuwhuysmuseum viel plots in ongenade bij de CVP, niettegenstaande burgemeester Kerrijn op 7 maart 1977 nog geschreven had: " De activiteiten en initiatieven van het Nieuwhuysmuseum worden inderdaad door de ganse bevolking van de gemeente en het omliggende ten zeerste ge-waardeerd".

Dat waren de laatste woorden van lof, want vanaf toen was er een groot meningsverschil tussen de gemeente en het museum.

Maar ongestoord zette 't Nieuwhuys zijn werking verder, wjl de gemeente overging tot de oprichting van een Kultuurraad, waaruit een heemkundige kring sproot en ook een Milleniumcomité, om in 1981 (niet in 1980) het duizendjarig Hoegaarden te vieren. Over deze Hoegaarden 1000 werd heel wat in de pers geschreven.

Inmiddels begonnen de zittingen van de gemeenteraad vinniger te worden, wegens de grote plannen die de CVP koesterde, wjl zij, almachtig door haar volstrekte meerderheid, de oppositie meer en meer begon te negeren.

In juni 1979 werd raadslid Henskens door Denys Theunis (CVP) vervangen en in augustus kwam Gaston Hendrickx (PVV) in de plaats van Delmulle.

Helaas, 2 september 1980 overleed een gematigd en bezadigd man Albert Rimanque. Hij werd als raadslid op 10 oktober opgevolgd door de sympathieke Suzanne Swellen.

In 1980 vierde het museum het 1000 jarig bestaan van Hoegaarden, door allerlei feestelijkheden, volksdansen, vuurserk en de historische verzustering met het franse dorp Rumigny, die op het gemeentehuis een mislukte ontvangst kreeg wegens gerezen strubbelingen.

Bijzonder H Boel voorzitter van de Vlaamse Raad, oud-burgemeester Hettich, de Melomannen van de Grote Gete en het Jeugdhuis JVV "De Klup" (sinds 1977 voorgezeten door raadslid Freddy Mannaerts) verleenden aan het museum al hun steun en medewerking.

En dan brak het jaar 1981 aan, tijdens hetwelk de gemeente op luisterijke wijze het Hoegaards millennium vierde, met een prachtige stoet en ontvangst van diverse personaliteiten en andere activiteiten, waaronder de Palmzondag-animatie.

Zonder de bekensmaking van het codiciel, zou Hoegaarden misschien nooit een millennium hebben gekend en een historische stoet hebben gekregen.

Toen had iedereen begrepen, dat het archief waarover het museum beschikte, niet te versmaden was en er diende rekening mee moest gehouden worden.

t Nieuwhuysmuseum vierde in 1981 mee met de gemeente onder de slogan:
" Hoegaarden 1000 bis "

Tweemaal duizend jaar vieren, weinig gemeenten kunnen dat voorleggen, want:
ER IS MAAR EEN HOEGAARDEN.

VIERING DUURT TWEE JAAR

DE MORGEN

31/11/1979

HOEGAARDEN WORDT 1000: MAAR WANNEER?

HOEGAARDEN (Van een medewerker) — Hoegaarden een kalme Haspengouwse gemeente van rond en bij de 6.000 inwoners bestaat binnenkort 1.000 jaar. Een paar Hoegaardiërs hebben er niets beter op gevonden om dit feest op originele wijze te vieren en meteen Brussel de loef af te steken. Gedurende twee jaar, 1980 en 1981, zullen de feesten in het teken staan van het millennium. Maar dat is dan meer het gevolg van de niet te beste relatie tussen schepen van cultuur Huon en conservator Van Nerrum van het museum 't Nieuwhuys. Die zijn het namelijk niet eens over de stichtingsdatum van Hoegaarden.

Wie in deze historic het bij het rechte eind heeft, wat betreft het codiciljaar 980 of 981 laten we in 't midden. Wel schijnt vast te staan dat volgens inlichtingen de balans overhelst naar de mensen van het museum, waarvan de bewijsvoering op meer betrouwbare basis steunt en tevens op twee jaar intensieve opzoekingen en samenwerking met specialisten op geschiedkundig en heemkun-

dig gebied. Ze kunnen ook aantonen dat gravin Alpais de stichteres is van het kapittel van Hoegaarden in 980. Door Maurice Dodion, lic. geschiedenis, zal een witboek over Hoegaarden 1.000 uitgegeven worden.

In 't museum

Voor het museum 't Nieuwhuys is de officiële opening van het Codiciljaar 1000 op 2 februari. In de maand maart zijn er o.m. tentoonstellingen voorzien van het Tiens Palet en over Figurinnen en Panorama's. Biertesten bij «Die Edele Orde van den Moutstock» en viering 200 jaar gildeleven is voor april, terwijl mei gewijd is aan een tentoonstelling «Die Bierorde» en riddersverheffing in de orde van de Moutstock. Voor juni is er tentoonstelling voorzien omtrent 150 jaar onafhankelijkheid gepaard met een uitgave van «De burgemeesters van Hoegaarden vanaf 1795». Voor de maanden september, oktober en november zijn respectievelijk tentoonstellingen ingericht over Gravin Alpais en Hoegaarden 1.000, schilderwerken van Freeman en Indiaans artisanat. Het einde van de viering Codiciljaar 1980 is op 22 november.

De gemeente

Met het oog op de viering van 1981 van 1000 jaar Hoegaarden en 350 jaar Palmzondagtraditie heeft het gemeentebestuur in samenwerking met de gemeentelijke cultuurraad, het gemeentelijk feestkomitee en het gemeentelijk studie- en advieskomitee volgende projectgroepen in het vooruitzicht gesteld: academische zitting, tentoonstellingen, «welkom thuis dag» voor uitgeweken Hoegaardiërs, verzusteringen, historische stoet, feestconcerten, uitbouwen van toeristische infrastructuur, Hoegaarden 2000, archeologische opgravingen en uitgave van historische werken, brochures en folders.

Ter voorbereiding van een degelijke uitbouw van deze projecten enkele initiatiekursussen georganiseerd over het cultuur-historisch patrimonium van de gemeente. De kursussen hebben plaats op het gemeentehuis op zaterdag 3 en 10 november e.k., telkens van 15 u. tot 17 u. Inschrijvingen kunnen gebeuren op het gemeentehuis bij de dienst «Hoegaarden 1981».

Te simpel

Waarschijnlijk zal het voor de Hoegaardiërs gedurende die twee jaar van het goede teveel zijn. Overlappende, dubbele kosten konden gemakkelijk vermeden worden, door bvb. de viering van Hoegaarden 1000 te starten op Palmzondag 1980 en te laten eindigen op dezelfde zondag in 1981. Maar dit alternatief was misschien te eenvoudig.

(J.L.)

ENKELE KRANTENKNIPSELS
OVER HOEGAARDEN 1000

Komitees publiceren tegenstrijdige studies over 1000 j. Hoegaarden

HOEGAARDEN — Heemkundigen, universiteits-professoren, medewerkers van het rijksarchief en andere historici worden de jongste maanden meer en meer in een controverse gewikkeld over het ontstaan van de gemeente Hoegaarden. Straks wil men daar het duizendjarige bestaan vieren van de vroegere hoofdstad van het graafschap Brunengeruz en de Luikse enclave in Brabant. Tot nader order weet echter niemand met volle zekerheid of men die geboorte best in 1980 dan wel in 1981 zou vieren. De opinies vallen daarover uiteen in twee blokken die van geen wijken willen weten

De studiekommissie van het museum J. Van Nerum pakt uit met dokumenten van 1780 en later om te bewijzen dat het Hoegaardse kapittel in 980 werd gesticht. Het «Komitee Hoegaarden 1981», met de steun van het gemeentebestuur, grijpt terug naar geschriften uit 1202 om met evenveel klem het jaartal 981 voorop te stellen. De twee groepen citeren grote namen om hun gelijk kracht bij te zetten. Tot op heden houden ze hun beider bronnen angstvallig voor zichzelf.

Het heemkundig museum heeft zijn visie in een witboek neergeschreven. Het dokument werd aan de pers «getoond» maar niet ter inzage gegeven. Dat gebeurt pas op 2 februari 80. Die dag zet het museum de viering in van het Hoegaardse millennium. Het gemeentelijke komitee heeft zijn argumentatie in «Info-Hoegaarden» afgedrukt en deelde een nota rond met bewijsvoering voor de stichting van het kapittel in 981.

Uit de samenvoeging van de beide studies moet straks duidelijkheid ontstaan, de weten-

schap ter ere. Museumvoorzitter Van Nerum heeft bij de voorstelling van zijn feestprogramma voor 80 daartoe een uitnodigende hand uitgestoken. Namens het gemeentelijke komitee heeft schepen Huon steeds staande gehouden dat elkeen tot de projectgroepen van het «komitee '81» kan toetreden. Daar zijn reeds meer dan honderd personen op ingegaan maar niet namens het museum.

Hoegaarden 1980

Maurits Dodion, licentiaat in de geschiedenis, heeft namens het Hoegaardse museum het onderzoekswerk samengevat in een «witboek». Men steunt zich in de eerste plaats op een codicil (dit is een bijvoegsel bij een akte) uit 1780 waarin wordt vermeld dat «zowat 800 jaar geleden» gravin Alpaidis haar roemrucht kapittel stichtte. Alpaidis verdeelde haar goederen tussen de dood van haar tweede echtgenoot in 977 en haar overlijden in 987.

Voorzitter Van Nerum merkt op dat de gravin in 981 zich te-

rugtrok in het klooster van Waulsort. Daaruit zou men kunnen afleiden dat ze voordien reeds zich van alie wereldlijke bekommernissen zou hebben ontdaan. 980 is ook om die reden aannemelijker dan elk ander jaar, aldus de voorzitter.

Dodion heeft ook nog andere dokumenten onderzocht en daarbij behoren een notitieboek van dokter Jan-Baptist Van Nerum van honderdvijftig jaar geleden. Hij heeft zich gebaseerd op oude dokumenten die men vandaag maar ten dele meer terugvindt. Op die basis schrijft hij dat het Hoegaardse kapittel werd gesticht toen de Luikse prinsbisschop Notker zijn zegel hechtte aan een akte van St-Baafs te Gent. Uit andere bronnen weet men dat die akte in 980 tot stand kwam en dat Notker geen tweede keer met St-Baafs wat te maken had. Daarin vinden Dodion en zijn medewerkers een doorslaggevend argument om in 1980 het Hoegaards millennium te vieren, samen met dat van Notkers prinsbisdome te Luik.

Hoegaarden 1981

Het «Komitee 81» vertrekt van dezelfde codicil waarin een benaderd jaartal wordt aangegeven. Dat dokument, zoals alle voornoemde, worden echter als onprecies van de hand gedaan en in de plaats grijpt men terug naar 13e eeuwse stukken. Het gaat in het bijzonder over de tekst in een missaal uit het Hoegaardse kerkarchief uit 1202. Daarvan werden vier afschriften gevonden, nl. in het archief van Keulen, het hertogelijk archief van Vilvoorde en twee in het archief van het prinsbisdom Luik.

Die afschriften vermelden telkens een ander jaartal plus nog een serie onnauwkeurigheden die aan de slechte staat van het origineel, foutieve interpretaties of politieke intenties worden toegeschreven. Alle stukken vermelden nochtans eensluidend dat de stichting van het Hoegaardse kapittel gebeurde op de 6e januari van het negende jaar van een indiktie. Een «indiktie» is een tijdseenheid van vijftien jaar. De hier bedoelde indiktie liep van 972 tot 987. Het

tot die bewijsvoering kwamen. Jozef Vandervelpen in menspraak met andere voren. Zijn dokument over de «Furtie van het Hoegaards kapittel» handelt verder over de afstamming en de politieke rol van Alpaidis. Ondanks vroeg verwarring met naamgenen schijnt iedereen het er nu eens te zijn dat zij een kind dochter was van Karel de 1e, de pele van Frankrijk, nl. de dater van Erlebald van Hoegaarden en Alpaidis van Frank. Daarover hoeven de komitee voor 80 en 81 geen slag met te voeren. (RB)

Museum heeft programma voor 1980

De «Kommissie Hoegaarden 1000» van het museum, liën van Nerum te Hoegaarden heeft een programma klaar voor 1980, het jaar waarin volgens haar de gemeentelijke duizend jaar bestaat. Er wordt op gewezen dat ook wordt deelgenomen aan de initiatieven die in '81 met hetzelfde doel door het gemeentelijk komitee zullen worden opgevoerd.

Het museum opent op 2 februari met de voorstelling van enkele publikaties en aanstelling van een bellem. Tot november worden maandelijks twee of drie manifestaties voorzien. Daarbij worden prominenten uit het rijksarchief, het koninklijk hof, stad Brussel, het prinsbisdom Luik en de «zustergemeente» Rumigny (Fr.) uitgenodigd.

Enkele hoofdpunten zijn: dag der Vijf Geslachten, tentoonstellingen over aalbachten, de bierorde, Hoegaardse kunstgalerie, die gewijd aan gravin Alpaidis (in september). Naast het witboek over o.a. 1000 ja Hoegaarden worden publikaties aangekondigd over burgemeesters van Hoegaarden, de Hoegaardse Karoliers, de bijnamen van de Hoegaardiërs en de historische context van de veldslag tussen Luik en Brabant in 1013. Hoegaarden. (rb)

Vrijdag 19 oktober 1979 — NB